

Suomen kestävän
kasvun ohjelma

YMPÄRISTÖKESTÄVYYS JA LUONTOPOHJAISET RATKAISUT

maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet -hankkeet

Hankehaku 8.9.-11.10.2022

**Nappaa
hiilestä
kiinni**

MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

#hiilestäkiinni

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

YMPÄRISTÖKESTÄVYYS JA LUONTOPOHJAISET RATKAISUT

maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet -hankkeet

SISÄLLYS

1. Yleistä hausta	3
2. Haun tavoite	4
3. Haettavissa oleva rahoitus.....	5
4. Kestävän kasvun ohjelman kriteerit.....	6
5. Aikataulu ja hakemuksen jättäminen	7
6. Yleinen hakuohje	8
Taustalla oleva lainsäädäntö.....	8
Yleiset edellytykset.....	8
Edellytykset hakijalle	9
Millaiseen toimintaan avustusta voi hakea?	9
Yrityksille myönnettävään valtiontukeen liittyvät erityisehdot.....	9
Määritelmät	9
Avustuksen myöntäminen ja hyväksyttävät kustannukset.....	11
Valtiontuki taloudelliseen toimintaan	11
Hyväksyttävät kustannukset tukimuodoittain	11
Valtionavustus muuhun kuin taloudelliseen toimintaan	12
Hakemusten arviointi.....	13
Hakemusten julkisuus ja tietosuoja	14
7. Lisätietoja.....	14
8. Liitteet	15
LIITE 1. Hankesuunnitelma	15
LIITE 2. Ei merkittävää haittaa (DNSH) –periaate	16

Suomen kestävän kasvun ohjelma

YMPÄRISTÖKESTÄVYYS JA LUONTOPOHJAISET RATKAISUT

maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet -hankkeet

Hankehaku 8.9.-11.10.2022

1. YLEISTÄ HAUSTA

Suomen kestävän kasvun ohjelmaan (<https://vm.fi/kestava-kasvu>) sisältyy investointeja maankäyttösektorin ilmastokestäviin toimenpiteisiin metsätaloudessa. Metsiin keskittyvät investoinnit ovat osa ohjelman "ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut" -osa-aluetta, jonka tavoitteena on parantaa ympäristön ja vesien tilaa, lisätä luonnon monimuotoisuutta, tukea kiertotaloutta ja hiilineutraaliutta sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista, sekä lisätä investointiaktiivisuutta ja teknologiainnovaatioita.

Maa- ja metsätalousministeriö toteuttaa **8.9.-11.10.2022** avoimen hankehaun osana Suomen kestävän kasvun ohjelman ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet -kokonaisuutta.

Avoimena olevassa hankehaussa etsitään tässä hakuilmoituksessa kuvatuin ehdoin ja rajoituksin **kehittämis- ja koulutushankkeita**, joilla tuetaan metsätalouden ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastonmuutoksen riskienhallintaa sekä luonnon monimuotoisuutta. **HUOM! Hankkeiden on noudatettava Ei merkittävää haittaa (DNSH) -periaatetta.** Lisää DNSH-periaatteessa kohdassa 4. "Kestävän kasvun ohjelman kriteerit" sekä liitteessä 2.

Suomen kestävän kasvun ohjelmaan liittyvää rahoitusta myönnetään momentilta 30.40.22 vuosina 2022–2023 vähintään seitsemälle hankkeelle yhteensä enintään 8,5 miljoonaa euroa edellyttäen, että eduskunta osoittaa kyseisinä vuosina momentille tarvittavan rahoituksen. Ohjelman rahoituskausi päättyy 31.12.2025.

Nyt käynnissä olevalla toisella hankehakukierroksella käytettävissä on noin 4,7 miljoonaa euroa. Lopullinen summa tarkentuu syksyn aikana kestävän Suomen kasvun ohjelmaan tehtävien muutosten perusteella.

Kokonaisuuden ensimmäinen hankehakukierros järjestettiin 9.11.–15.12.2021 ja sen perusteella rahoitettiin viisi täsmämetsätalouden kehittämis- ja koulutushanketta. Tiedote valituista hankkeista hankekuvauksiin löytyy [täältä](#).

2. HAUN TAVOITE

Haasteet

Luonnonvarakeskus on arvioinut maankäyttösektorin ilmastotoimien päästövähennysmahdollisuuksia. Selvityksen mukaan metsätalouden suurimmat mahdollisuudet liittyvät ojitetujen suometsien hoitoon ja käsittelyyn. Lannoituksella ja säästöpuiden jättämisellä voidaan vahvistaa hiilinieluja kaikilla kasvupaikoilla. Näiden lisäksi on olemassa myös muita mahdollisia toimia metsien ilmastokestävyyden lisäämiseksi.

Ilmastomuutos, sen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä vesistökuormituksen vähentäminen edellyttävät metsien hoidossa ja käytössä entistä tarkempaa tietoa kohteen kasvupaikasta, maaperästä ja luontoarvoista. Näin voidaan vähentää toiminnan päästöjä sekä huolehtia paremmin metsien terveydentilasta ja resilienssistä, huomioida vesistövaikutukset sekä ylläpitää ja vahvistaa hiilinieluja. Kasvupaikalleen myös muuttuvassa ilmastossa ekologisesti sopivat puulajit muodostavat hyväkasvuisia monimuotoisia, terveitä ja tuhonkestäviä eli jatkossakin tehokkaasti hiiltä sitovia metsiä.

Rahoitettavat hankkeet

Tässä haussa rahoitetaan kehittämis- ja koulutushankkeita. Kehittämis- ja koulutustyön hyötyjen tulee kohdistua metsäsektorin toimijoihin: metsänomistajiin, suunnittelu-, teknologia-, urakointi- ja muihin alalla toimiviin yrityksiin ja yhteisöihin. Toiminnan muutoksen vaikutukset kohdistuvat metsien hiilinieluun ja kasvihuonekaasupäästöihin, vesien tilaan ja luonnon monimuotoisuuteen.

Valittavissa täsmämetsätalouden hankkeissa:

- Kehitetään ilmastokestäviä ja luonnon monimuotoisuutta turvaavia metsänhoidon ja -käsittelyn menetelmiä huomioiden myös peitteisen metsänkasvatuksen kehitystarpeet.
 - Menetelmien kehittämisen avulla metsätaloudessa voidaan siirtyä kohti paremmin kohdennettuja ja monimuotoisempia hakkuu- ja kasvatusmenetelmiä, joissa muun muassa maaperä ja luontoarvot sekä vesiensuojelu huomioidaan nykyistä vahvemmin.
 - Samalla voidaan entistä tehokkaammin huolehtia metsien terveydestä ja resilienssistä esimerkiksi suosimalla sekametsiä ja vahvistamalla metsäluonnon monimuotoisuutta, muun muassa lisäämällä kuolleen puun määrää.
 - Tämä voi tarkoittaa muun muassa täsmämetsätaloutta, jolla kehitetään metsänhoitoon ja puunkorjuuoperaatioihin uusia monilähdetietoa soveltavia menetelmiä ja teknologioita sekä parantamalla käytettävissä olevaa tietoa ja tietoa metsässä tehtyjen toimenpiteiden laadusta. Täsmämetsätaloudella voidaan ylläpitää ja lisätä metsien kykyä hiilensidontaan.
- Parannetaan metsätalouden ilmastokestävyyden ja luonnon monimuotoisuuden tueksi arvomuodostusta, tehostetaan metsätoimenpiteketjuja sekä kehitetään uusia kansallisesti ja globaalisti hyödynnettäviä innovaatiota, tai
- Edistetään ilmastokestävyyttä ja luonnon monimuotoisuutta tukevien metsätalouden käytänteiden jalkauttamista koulutuksen avulla.

Edellä mainittujen Suomen kestävä kasvun ohjelman tavoitteiden lisäksi hankkeiden tulee olla linjassa seuraavien valtioneuvoston asetuksen 5/2021 määrittelemien maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekonaisuuden toimenpiteiden kanssa:

- ilmastokestävään metsätalouteen liittyvät kehittämistoimet:
 - metsien hiilinielujen ja -varastojen vahvistaminen edistämällä metsien kasvukykyä ja terveyttä (kangas- ja turvemaat) ilmastokestävällä metsien hoidolla ja käytöllä
 - metsätalouden ilmastomuutokseen sopeutumisen edistäminen
- monimuotoisuus- ja ilmastotoimenpiteiden yhteensovittamiseen liittyvät toimet

Huom! Hankkeita suunniteltaessa suositellaan huomioitavan jo käynnissä olevat Hiilestä kiinni –hankkeet päällekkäisen toiminnan välttämiseksi:

- [Tiedote ensimmäisellä hakukierroksella valituista Suomen kestävä kasvun ohjelman metsätaloushankkeista](#)
- [Kooste Hiilestä kiinni –kokonaisuuden metsätaloushankkeista](#)

3. HAETTAVISSA OLEVA RAHOITUS

Hankkeet voivat olla kestoaltaan 1–3-vuotisia. Osa käytettävissä olevasta rahoituksesta on varattu lyhemille (max. 2-vuotisille) hankkeille.

Hankehaussa toivotaan suuria hankekokonaisuuksia. Eri toimijat voivat muodostaa hankeconsortioita. Maa- ja metsätalousministeriö voi ehdottaa eri hakijoiden hankkeiden yhdistämistä tai muokkaamista. Näissä tapauksissa maa- ja metsätalousministeriö on hakijaan erikseen yhteydessä. Maa- ja metsätalousministeriö pidättää oikeuden olla rahoittamatta yhtään hanketta. Maa- ja metsätalousministeriö pidättää oikeuden myöntää rahoitusta vähemmän kuin on haettu.

Rahoituspäätökset tehdään alkuvuodesta 2023 ja 3-vuotisten hankkeiden on päätyttävä vuoden 2025 lokakuuhun mennessä ja alle 2-vuotisten hankkeiden vuoden 2024 marraskuuhun mennessä. Hankkeille voi kertyä kustannuksia aikaisintaan 1.3.2023 lähtien.

Rahoitus myönnetään valtioneuvoston asetus 5/2021 perusteella. Asetuksen perusteella rahoitettavien toimenpiteiden tarkoituksena on tukea Suomen 2035 hiilineutraaliustavoitteen toteutumista.

HUOM! Hakijoiden tulee esittää hankesuunnitelma, selvitys DNSH-kriteeristön noudattamisesta sekä hankkeen kokonaisbudjetti ja rahoitus. Hyväksyttävät kustannukset taloudelliseen toimintaan määritellään yleisessä hakuohjeessa osiossa 6. Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön erityisavustuksia koskevia ohjeita. Koska DNSH-kriteeristön noudattaminen on oleellinen osa Suomen kestävä kasvun ohjelman rahoitusehtoja, tulee näiden vaikutusten todentamiseen kiinnittää erityistä huomiota. Ministeriö varaa mahdollisuuden esittää kriteeristön raportointiin liittyviä huomioita ja vaatimuksia hakuajan jo päättyttyä ja hankkeiden toteutuksen jo alettua.

- [Maa- ja metsätalousministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset](#)

Tukitasot:

- Valtion virastojen ja tutkimuslaitosten osalta: 70 %.
- Tuki teolliselle tutkimukselle taloudelliseen toimintaan: 50% suuri, 60% keskikokoinen ja 70% pieni yritys
 - tuki teolliselle tutkimukselle (yleinen ryhmäpoikkeusasetus artikla 25).
 - 'teollisella tutkimuksella' tarkoitetaan suunniteltua tutkimusta tai uuden tiedon ja taitojen hankkimiseen pyrkiviä kriittisiä tutkimuksia, joiden tavoitteena on, että näitä tietoja voidaan käyttää uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseen tai että olemassa olevat tuotteet, prosessit tai palvelut paranevat huomattavasti. Se kattaa monimutkaisten järjestelmien komponenttien luomisen ja voi sisältää prototyyppien rakentamisen laboratorioympäristössä tai ympäristössä, johon liittyy simuloituja rajapintoja olemassa olevien järjestelmien kanssa, sekä pilottituotantolinjojen rakentamisen, kun niitä tarvitaan teollisen tutkimuksen harjoittamiseen ja erityisesti geneerisen teknologian validointiin.
- Koulutustuki taloudelliseen toimintaan 50% suuri, 60% keskikokoinen ja 70% pieni yritys (yleinen ryhmäpoikkeusasetus artikla 31).
- Tietämyksen siirtoa metsäalalla koskeviin toimiin tarkoitettu tuki taloudelliseen toimintaan 50% suuri, 60% keskikokoinen ja 70% pieni yritys (maatalouden ryhmäpoikkeusasetus artikla 38).
- Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan: 90 %.
- Suomen metsäkeskuksen osalta: 100 %.

4. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMAN KRITEERIT

Tässä haussa tukikelpoisia ovat ainoastaan hankkeet, joilla tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastonmuutoksen riskienhallintaa sekä luonnon monimuotoisuutta. Rahoitettavien hankkeiden on täytettävä Ei merkittävää haittaa (Do no significant harm, DNSH) -periaatteen teknisen ohjeistuksen 2021/C58/01 mukaiset valinta- ja kelpoisuusehdot.

DNSH-kriteerit on esitetty liitteessä 2. DNSH-kriteerien mukaan hanke ei saa haitata ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväään käyttöön ja suojeluun, kiertotalouteen (mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys), ilman, veden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseen ja sen vähentämiseen, tai biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen liittyvien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi "ei merkittävää haittaa" teknisessä ohjeistuksessa (2021/C58/01) määritellään ns. eksluusiolista, joka määrittelee hankkeissa kiellettyjä toimia. Toimet on listattu liitteessä 2.

Valittavilta hankkeilta edellytetään myös EU-tason ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamista. Tuki taloudelliseen toimintaan myönnetään valtiontukisääntöjen mukaisesti.

Hankkeissa tuotettavien materiaalien ja julkaisujen tulee olla julkisesti kaikkien saatavilla ja niissä on käytettävä EU-rahoituksesta kertovaa logoa.

Valittavat hankkeet sitoutuvat Suomen kestävä kasvun ohjelman mukaiseen raportointiin, johon kuuluvat muun muassa Ei merkittävää haittaa -periaatteen toteutumisen raportointi sekä tiedot todellisista tuensaajista. Maa- ja metsätalousministeriö ohjeistaa valittavia hankkeita erikseen raportoinneista. Raportointitarpeet voivat muuttua ohjelmakauden aikana.

Suomen kestävä kasvun ohjelmassa kuvattu investointi "Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet" liittyy tukitoimialaan "Luonnon ja luonnon monimuotoisuuden suojelu, luonnonperintö ja luonnonvarat, vihreä ja sininen infrastruktuuri" (050), joka edistää ilmastotavoitetta 40 % ja ympäristötavoitetta 100 %.

5. AIKATAULU JA HAKEMUKSEN JÄTTÄMINEN

Hakemus jätetään maa- ja metsätalousministeriön sähköisessä hakujärjestelmässä 11.10.2022 klo 16.15 mennessä. Vain määräaikaan mennessä hakemusportaaliin jätetyt hakemukset huomioidaan haussa.

- [Maa- ja metsätalousministeriön sähköinen hakujärjestelmä](#)

Rahoitusta haetaan avustushakemuksella verkossa ja siihen tulee liittää tarkempi hankesuunnitelma, jonka pituus on enintään 12 sivua (Liite 1).

Hakemusta tehtäessä valitaan hakukortti:

- RRF P1C5I2 Ilmastokestävä metsätalous, kierros 2

Hakemukseen liitetään PDF-tiedostoina:

- Hankesuunnitelma, enintään 12 sivua. Hankesuunnitelmapohja ja hankesuunnitelmassa käsiteltävät kysymykset liitteessä 1.
- Hankkeen budjetti rahoituslähteineen.

Hakemuksen yhteydessä hakijan tulee täyttää hankkeelle DNSH-arviointi. Arviointi on osa sähköistä hakujärjestelmää.

Mikäli kyseessä on usean organisaation konsortiohakemus, hakemuksen jättää vain päähakija. Hakemukseen ei vaadita hakijan allekirjoitusta, mutta lupa hakemuksen jättämiseen tulee tarvittaessa todentaa (suoritusluvan antaja). **Useamman organisaation hakemuksessa täytyy kaikkien konsortion jäsenten toimittaa hakemuksen liitteenä osapuolten allekirjoittama todistus hankkeeseen osallistumisesta tai vaihtoehtoisesti aiesopimus hankkeeseen osallistumisesta.** Sopimus pohja voi olla vapaamuotoinen.

Hakemukset voi jättää suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Hakemusta voi muokata siihen asti, kunnes se lähetetään.

Päätökset rahoitettavista hankkeista pyritään tekemään helmikuussa 2023 ja niistä tiedotetaan erikseen. Maa- ja metsätalousministeriö pidättää oikeuden muutoksiin aikataulussa. Muutoksista tiedotetaan erikseen hakijoille.

6. YLEINEN HAKUOHJE

Taustalla oleva lainsäädäntö

Rahoitus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) sekä valtioneuvoston asetus 2020-2025 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin ja tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan (5/2021) perusteella. Asetuksessa säädetään tarkemmin niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä avustusta tai osoitettaessa rahoitusta hankkeisiin.

Katso myös:

- [Valtioneuvoston asetus vuosina 2020-2025 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin myönnettävästä avustuksesta ja tähän käyttöön osoitetusta määrarahasta 5/2021](#)
- [Valtionavustuslaki 688/2001](#)

Yleiset edellytykset

Valittaville hankkeille tehdään valtionavustuslain mukainen avustuspäätös ja konsortiossa mukana oleville valtion laitoksille rahoituspäätös. Tukea voi saada taloudelliseen sekä muuhun kuin taloudelliseen toimintaan valtioneuvoston asetuksen 5/2021 mukaisesti. Tuki taloudelliseen toimintaan myönnetään EU:n ryhmäpoikkeusasetusten puitteissa. Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan kaikkea toimintaa, jossa tavaroita ja palveluja tarjotaan markkinoilla.

Valtionavustuksen myöntäminen ja määrärahan osoittaminen perustuvat kokonaisharkintaan ja arviointiin toiminnan tai hankkeen odotetusta vaikuttavuudesta Suomen kestävän kasvun ohjelman sekä asetuksen 5/2021 mukaisen määrärahan käytön tavoitteisiin pääsemiseksi sekä tuettavan hankkeen kustannustehokkuuteen, laatuun ja toteuttamiskelpoisuuteen. Lisäksi edellytyksenä on, että toimintaa tai hanketta koskevasta suunnitelmasta ilmenevät:

- a. toiminnan tai hankkeen vaikutus hallitusohjelman mukaisiin maankäyttösektorin ilmasto-tavoitteisiin sekä hankkeen taloudellinen ja muu yhteiskunnallinen merkitys;
- b. toimintaan tai hankkeeseen osallistuvien henkilöiden asiantuntemus ja muu hankkeen toteutuksen organisointi; sekä
- c. suunnitelma toiminnan tai hankkeen tulosten viemisestä käytäntöön.

Suunnitelman osana tulee esittää selvitys DNSH-periaatteen noudattamisesta (osana sähköistä hakujärjestelmää).

Määrärahan käyttötarkoitusta toteuttavilla henkilöillä tulee olla rahoitettavaan hankkeeseen tai toimintaan liittyvää asiantuntemusta ja kokemusta.

Myönnettävä rahoitus ei saa olla päällekkäistä muun julkisen rahoituksen kanssa. Hakijan tulee ilmoittaa hakemuksessa kaikki hankkeeseen suunnitellut rahoituslähteet.

Edellytykset hakijalle

Määrärahaa voivat hakea julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, kuten esimerkiksi kehittämissyhteisöt, korkeakoulut, kunnat, maakuntien liitot, Metsähallitus, neuvontajärjestöt, oppilaitokset, Suomen metsäkeskus, tutkimuslaitokset, valtion virastot, yliopistot, yhdistykset ja yritykset. Tukitasot ja tuen myöntämisen ehdot vaihtelevat hakijatyypistä riippuen. Hakijoiden on mahdollista tehdä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja muodostaa hankekonsortioita.

Millaiseen toimintaan avustusta voi hakea?

Avustusta voidaan myöntää sekä taloudelliseen toimintaan (valtioneuvosto) että muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Hakijan organisaatiomuoto ei suoraan määrittele sitä, onko kyseessä valtioneuvosto vai tuki taloudelliseen toimintaan vaan toiminnan luonne.

Hakijoiden tulee esittää hankesuunnitelma sekä hankkeen kokonaisbudjetti ja rahoitus. Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön erityisavustuksia koskevia ohjeita ja hyväksyttäviä kustannuksia.

- Tukiehdot taloudelliseen toimintaan määräytyvät EU:n yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ja maa-talouden ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti. (VALTIONEUVOSTO)
- Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan myönnettävässä tuessa sekä valtion tutkimuslaitosten ja virastojen osalta sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön erityisavustusten ehtoja.

Tiedot yrityksille myönnettävästä tuesta ja maksuista maa- ja metsätalousministeriö tallettaa yritystien yhteiseen tietovarantoon (429/2016 § 7a sekä 293/2017).

Yrityksille myönnettävään valtioneuvostuun liittyvät erityisehdot

Tukea ei voida myöntää yrityksille, jotka ovat yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdan mukaisesti taloudellisissa vaikeuksissa. Hakijan tulee vakuuttaa hakemuksessaan, ettei se ole vaikeuksissa oleva yritys. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle tulee antaa mahdollisuus tarkastaa asia yrityksen tilinpäätösasiakirjojen perusteella.

Rahoitusta ei makseta yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

Määritelmät

Taloudellista toimintaa harjoittavan organisaation tulee itse varmistua ennen hakemuksen jättämistä, kuuluuko se määritelmän mukaiseen ryhmään.

Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä tai **pk-yrityksillä** tarkoitetaan yrityksiä, jotka täyttävät yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen I mukaiset perusteet.

- [Yleinen ryhmäpoikkeusasetus](#)

Tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatiolla tarkoitetaan sellaista yhteisöä (kuten korkeakoulut tai tutkimuslaitokset, teknologiansiirtoelimet, innovaatioiden välittäjät, tutkimussuuntautuneet fyysiset tai virtuaaliset yhteistyöyhteisöt) sen oikeusasemasta (julkis- tai yksityisoikeudellinen) tai rahoitustavasta riippumatta, jonka päätavoitteena on harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta. Kun tällainen yhteisö harjoittaa myös taloudellista toimintaa, tällaisen taloudellisen toiminnan rahoituksesta, kustannuksista ja tuloista on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tällaisessa yhteisössä ratkaisevaa vaikutusvaltaa esimerkiksi osakkaana tai jäsenenä käyttävillä yrityksillä ei saa olla etuoikeutta sen saavuttamiin tuloksiin.

Yhteistyöhankkeet:

Taloudellista toimintaa harjoittava yritys voi osallistua konsortiohankkeeseen hakematta rahoitusta seuraavien ehtojen mukaisesti, jolloin sitä ei katsota epäsuoraksi valtiontueksi kyseiselle yritykselle. Mikäli yritys hakee tukea toimintaan, katso kohta Valtiontuki taloudelliseen toimintaan.

Määrärahaa saa käyttää riippumattoman tutkimus- ja kehittämistoiminnan harjoittamiseen tiedon lisäämiseksi ja ymmärryksen parantamiseksi yhteistyöhön perustuva tutkimus- ja kehittämistoiminta mukaan luettuna. Edellytyksenä on, että toiminta järjestetään tutkimus- sekä kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävän valtiontuen puitteista annetun komission tiedonannon (EUVL 2014/C 198/01) 2.2.2 luvun mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa hankkeita, jotka toteutetaan tutkimuslaitoksen ja muiden toimijoiden yhteishankkeina eli **todellisena yhteistyönä**. Kyseisessä tiedonannossa määritellään ne edellytykset, joiden täytyessä yhteistyöhön osallistuvien yritysten ei katsota saavan valtiontukea. Valtiontuen kriteerejä ovat muun muassa taloudellinen toiminta ja etuus julkisista varoista. Kun yhteistyö järjestetään tiedonannon 2.2.2 luvun mukaisesti, toiminta on luonteeltaan taloudellista toimintaa, mutta kyseessä ei ole etuus. Näin ollen yhteistyön osalta ei tarvitse selvittää valtiontuen oikeusperustaa.

Hankkeen toteutuksen katsotaan olevan todellista yhteistyötä, jos vähintään kaksi riippumatonta osapuolta pyrkii yhteiseen tavoitteeseen työnjaon perusteella ja määrittelee yhdessä hankkeen laajuuden, osallistuu sen suunnitteluun ja toteuttamiseen ja jakaa sen taloudelliset, tekniset, tieteelliset ja muut riskit sekä sen tulokset.

Yksi tai useampi osapuoli voi kattaa hankkeen kaikki kustannukset ja siten vapauttaa muut osapuolet sen taloudellisista riskeistä. Yhteistyöhankkeen ehdot, erityisesti sen kustannusten, riskien ja tulosten jakamisen, tulosten levittämisen ja immateriaalioikeuksien käytön ja jakamista koskevien sääntöjen osalta, on määritettävä ennen hankkeen aloittamista. Yhteistyön ehdot tulee määritellä hankkeen toteutuksen konsortiosopimuksessa.

Jos yritykset ja tutkimusorganisaatiot tai -infrastruktuurit toteuttavat hankkeen yhdessä, Euroopan komissio katsoo, että osallistuville yrityksille ei myönnetä epäsuoraa valtiontukea kyseisten yhteisöjen kautta yhteistoimintaan sovellettavien edullisten ehtojen muodossa, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- osallistuvat yritykset vastaavat hankkeen kaikista kustannuksista; tai
- yhteistyön tuloksia, jotka eivät johda immateriaalioikeuksiin, voidaan levittää laajasti ja kaikki tutkimusorganisaatioiden tai -infrastruktuurien toiminnasta mahdollisesti syntyvät immateriaalioikeudet kohdennetaan kyseisille yhteisöille; tai
- hankkeesta mahdollisesti syntyvät immateriaalioikeudet ja niihin liittyvät käyttöoikeudet jaetaan yhteistyökumppaneiden kesken tavalla, joka vastaa niiden työmäärää, panoksia ja etuja; tai
- tutkimusorganisaatiot tai -infrastruktuurit saavat markkinahintaa vastaavan korvauksen niiden toiminnasta syntyvistä ja osallistuville yrityksille myönnettävistä immateriaalioikeuksista tai immateriaalioikeuksista, joihin osallistuvat yritykset saavat käyttöoikeudet. Tästä korvauksesta voidaan vähentää sen mahdollisen rahallisen ja muun osuuden absoluuttinen arvo, jonka hankkeeseen osallistuvat yritykset antavat niitä kustannuksia varten, jotka aiheutuvat immateriaalioikeuksiin johtaneesta tutkimusorganisaatioiden tai -infrastruktuurien toiminnasta.

Avustuksen myöntäminen ja hyväksyttävät kustannukset

Avustus myönnetään hakemuksen perusteella. Jos hakijana on konsortio, hankehakemukset tehdään konsortiokohtaisesti. Hakemukseen ei vaadita hakijan allekirjoitusta, mutta lupa hakemuksen jättämiseen tulee tarvittaessa todentaa (suoritusluvan antaja). Useamman organisaation hakemuksessa täytyy kaikkien konsortion jäsenten toimittaa hakemuksen liitteenä osapuolten allekirjoittama todistus hankkeeseen osallistumisesta tai vaihtoehtoisesti aiesopimus hankkeeseen osallistumisesta. Sopimus pohja voi olla vapaamuotoinen. Hyväksyttävät kustannukset määritellään tukimuodoittain.

Valtion virastojen ja tutkimuslaitosten ollessa hakijoina joko itsenäisesti tai osana konsortiota, osoitetaan rahoitus erikseen valtion määrärahasiirtona. Valtion virastojen ja tutkimuslaitosten on ilmoitettava hakemuksessa henkilötyökuukausi eli htkk-tarpeensa, sillä hakuun käytettävissä oleva kiintiö saattaa rajoittaa näiden toimijoiden osalta rahoitusmahdollisuuksia. Ministeriö voi olla yhteydessä hakijaan htkk -tarpeen täsmentämiseksi. Konsortion jäsenille tehdään omat erilliset avustus- tai rahoituspäätökset, jos konsortiossa on mukana sekä valtion virastoja ja/tai tutkimuslaitoksia että sellaisia toimijoita, joille rahoitus myönnetään valtionavustuksena.

Budjetit tehdään kokonaiskustannusmallin mukaan. Mikäli toimijalla ei ole kokonaiskustannusmallia käytössä (ei laskennallisia kertoimia), sovelletaan lisäkustannusmallia. Lisäkustannuksilla tarkoitetaan projektista aiheutuvia välittömiä lisäkustannuksia. Yleiskustannuksen laskentaperuste on toimitettava ministeriölle pyydettyäessä.

Maa- ja metsätalousministeriön maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuudesta rahoitettaviin kehittämishankkeisiin osoittama rahoitusosuus on harkinnanvaraista. Rahoituspäätöksessä kerrotaan ministeriön rahoituksen määrä prosentteina hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Jos hakijana toimii yritys tai jos konsortion osana on yritys, lue seuraava osio:

Valtiontuki taloudelliseen toimintaan

Avustusta voidaan myöntää taloudelliseen toimintaan (valtiontuki), silloin kun avustus on Euroopan unionin valtiontukisääntöjen mukainen.

Hankehaussa rahoitusta voidaan myöntää seuraaviin tukimuotoihin:

- a. tutkimus- ja kehittämishankkeet,
- b. koulutustuki tai
- c. tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskeviin toimiin tarkoitettu tuki.

Hyväksyttävät kustannukset tukimuodoittain

Tutkimus- ja kehittämishankkeet (yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 artikla):

- a. **henkilöstökustannukset:** tutkijat, teknikot ja muu tutkimustoimintaa avustava henkilöstö siltä osin kuin henkilöstö toimii hankkeen parissa;
- b. **välineiden ja laitteiden kustannukset** siltä osin kuin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Jos tällaisia välineitä ja laitteita ei käytetä hankkeen tarpeisiin koko niiden käyttöikää, tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan;
- c. **rakennusten ja maa-alueiden kustannukset** siltä osin kuin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Rakennusten osalta tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan. Maa-alueiden osalta tukikelpoisiksi katsotaan liiketaloudellisin ehdoin toteutetun luovutuksen kustannukset tai toteutuneet pääomakustannukset;
- d. **ulkopuolisista lähteistä** markkinaehdoin ostetun tai käyttöluvalla hankitun sopimukseen perustuvan tutkimuksen, tietämyksen ja patenttien kustannukset sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten;
- e. **muut yleiskustannukset ja toimintakustannukset**, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.

Koulutustuki (yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 31 artikla):

- a. kouluttajista aiheutuvat henkilöstökustannukset, ainoastaan niiden tuntien osalta, joiden aikana kouluttajat osallistuvat koulutukseen;
- b. kouluttajien ja koulutettavien toimintakustannukset, jotka liittyvät suoraan koulutushankkeeseen, kuten matkakulut, hankkeeseen suoraan liittyvät materiaali- ja tarvikekulut, poistot työkaluista ja laitteista siinä laajuudessa kuin niitä käytetään yksinomaan koulutushankkeessa. Majoituskulut eivät ole tukikelpoisia lukuun ottamatta välttämättömiä vähimmäiskuluja, jotka aiheutuvat sellaisen koulutettavien majoituksesta, jotka ovat alentuneesti työkykyisiä työntekijöitä;
- c. koulutushankkeeseen liittyvien neuvontapalveluiden kustannukset;
- d. koulutettavista aiheutuvat henkilöstökustannukset ja yleiset välilliset kustannukset (hallintokustannukset, vuokra, yleiskustannukset) niiden tuntien osalta, joiden aikana koulutettavat osallistuvat koulutukseen.

Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskeviin toimiin tarkoitettu tuki (maatatalouden ryhmäpoikkeusasetus 38 artikla):

- a. tietämyksen siirtoa tai tiedotusta koskevan toimen järjestämisestä ja toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset;
- b. jos kyseessä ovat investointeihin liittyvät esittelyhankkeet:
 - i. kiinteän omaisuuden rakentaminen, hankkiminen, leasingvuokraus mukaan luettuna, tai kunnostaminen; maa on tukikelpoista ainoastaan, jos määrä on enintään 10 prosenttia kyseisen toimen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista;
 - ii. koneiden ja laitteiden hankkiminen tai ostoleasing enintään omaisuuserän markkina-arvoon asti;
 - iii. i ja ii alakohdassa tarkoitettuihin menoihin liittyvät yleiskulut, kuten arkkitehtien, insinöörien ja konsulttien palkkiot, ekologista ja taloudellista kestävyyttä koskevaan neuvontaan liittyvät palkkiot, mukaan lukien toteutettavuustutkimukset; toteutettavuustutkimusten kustannukset säilyvät tukikelpoisina silloinkin, kun niiden tulosten perusteella i ja ii alakohdassa tarkoitettuja menoja ei aiheudu;
 - iv. tietokoneohjelmistojen hankkiminen tai kehittäminen ja patenttien, käyttöilupien, tekijänoikeuksien ja tavaramerkkien hankkiminen;
- c. osallistujien matka- ja majoituskulut sekä päivärahat.

Mikäli hakijana tai konsortion jäsenenä on toimija, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (esimerkiksi tutkimuslaitos, yleishyödyllinen yhdistys, kunta, maakuntien liitto tai valtion virasto) lue seuraava osio:

Valtionavustus muuhun kuin taloudelliseen toimintaan

Valtionavustusta voidaan myöntää muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Esimerkiksi kunnan tai maan kunnan lakisääteiseen tehtävään tai muuhun tehtävään tai Suomen metsäkeskuksen julkiseen hallinto-tehtävään liittyvään hankkeeseen tai toimintaan.

Avustusten hyväksyttäviin kustannuksiin sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön yleis- ja erityisavustuksia koskevia ohjeita:

- [Maa- ja metsätalousministeriön yleis- ja erityisavustuksia koskevat ohjeet](#)

Valtion virastoihin tai tutkimuslaitoksiin sovelletaan samoja hyväksyttäviä kustannuksia kuin avustuksiin, mutta rahoitus myönnetään valtion sisäisenä määrärahasiirtona ei avustuksena.

Hakemusten arviointi

Hankkeiden tulee toteuttaa Suomen kestävän kasvun ohjelman päämääriä sekä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitetta hiilinielujen ja -varastojen vahvistamista maankäyttösektorilla lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mukaan lukien maa- ja metsätalous (hallitusohjelman luku 3.1 tavoite 3).

Rahoituksen myöntäminen perustuu arviointiin hankkeen toteutussuunnitelmasta, organisoinnista ja odotetusta vaikuttavuudesta ja kustannustehokkuudesta alla olevien kriteerien perusteella. Arvio tehdään asteikolla 1–5, jossa 5 on paras arvosana.

Arviointikriteerit:

- Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteiden tukeminen huomioiden täsmämetsätalouteen, arvomuodostukseen, metsätoimenpideketjujen tehostamiseen ja globaalisti hyödynnettäviin innovaatioihin liittyvät kehittämistarpeet (Kyllä / Ei)
 - Hanke tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastonmuutoksen riskienhallintaa sekä luonnon monimuotoisuutta. (Kyllä/Ei)
 - Hanke noudattaa DNSH-periaatetta. (Kyllä/Ei)
 - Hankkeessa noudatetaan kansallista ja EU tason ympäristölainsäädäntöä. (Kyllä/Ei)
- Relevanssi maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuteen (arvio 1–5)
 - Miten hanke edistää hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttamista?
 - suorat vaikutukset
 - välilliset vaikutukset
 - Miten hanke toteuttaa toimenpidekokonaisuuden tavoitteita:
 - ilmastokestävään metsätalouteen liittyvät kehittämistoimet:
 - metsien hiilinielujen ja -varastojen vahvistaminen edistämällä metsien kasvu-kykyä ja terveyttä (kangas- ja turvemaat) ilmastokestävällä metsien hoidolla ja käytöllä
 - metsätalouden ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen
 - monimuotoisuus- ja ilmastotoimenpiteiden yhteensovittamiseen liittyvät toimet

Mikäli hanke ei tue Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteita vastaten DNSH-periaatteeseen tai mikäli hanke saa maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden relevanssiarvioinnissa nollan, ei hanketta arvioida enää muiden kriteerien osalta.

- Hankesuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja laatu (arvio 1–5)
 - Sisältäen viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelman
- Hakijoiden asiantuntemus ja perehtyminen aihepiiriin (arvio 1–5)
- Hankkeen tulosten käyttökelpoisuus, monistettavuus ja laajennettavuus (arvio 1–5)
 - Sisältäen tavoitellut ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutukset
 - Suunnitelma tulosten viemisestä käytäntöön
- Kestävän kehityksen periaatteiden edistäminen: sanallinen arvio siitä, miten hanke edistää taloudellista toimintaa ja työllisyyttä, sosiaalista kestävyyttä (ml. oikeudenmukaisuus) sekä ympäristön tilaa (esim. vesistövaikutukset, monimuotoisuus) (Kyllä/Ei)

Maa- ja metsätalousministeriö voi halutessaan pyytää hankkeista arvioita ulkopuolisilta tahoilta. Maa- ja metsätalousministeriö voi ehdottaa eri hakijoiden hankkeiden yhdistämistä tai muokkaamista. Maa- ja metsätalousministeriö huomioi hankevalinnoissaan päällekkäisyydet ja synergiahyödyt jo käynnissä olevien hankkeiden kanssa ja pidättää itsellään oikeuden olla rahoittamatta hakukierroksella useampaa saman teeman hanketta.

Hakemusten julkisuus ja tietosuoja

Hakemus liitteineen on lähtökohtaisesti julkinen asiakirja. Julkisuus perustuu lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Maa- ja metsätalousministeriön toiminnassa noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä. Ministeriön sähköisen hakujärjestelmän henkilörekisteriä koskeva tietosuojaseloste löytyy täältä:

- [Hakujärjestelmän henkilörekisteriä koskeva tietosuojaseloste](#)

7. LISÄTIETOJA

Hakuihin liittyviä kysymyksiä voi esittää sähköpostitse 23.9.2022 saakka osoitteeseen: ilmastoratkaisut.mmm@gov.fi. Vastaukset kysymyksiin julkaistaan hakusivustolla viimeistään 30.9.2022. Kysymyksiin ei vastata puhelimitse tai henkilökohtaisilla sähköposteilla.

8. LIITTEET

LIITE 1.

HANKESUUNNITELMA

Hankkeen otsikko ja toteuttajat

1. HANKKEEN RELEVANSSI JA TAVOITTEET:

- a. Kuvaa hankkeen päätavoite ja yksityiskohtaiset tavoitteet
- b. Kuvaa hankkeen vaikutus Suomen kestävän kasvun ohjelman tavoitteiden toteutumiseen sekä DNSH-periaatteen noudattaminen (kts. hakuilmoitus)
 - Kuinka hanke tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastonmuutoksen riskienhallintaa ja luonnon monimuotoisuutta?
 - Tiivistelmä DNSH arvioinnista. Arviointi tehdään sähköisessä hakujärjestelmässä.
 - Noudatetaanko hankkeessa kansallista ja EU tason ympäristölainsäädäntöä?
- c. Kuvaa toiminnan tai hankkeen vaikutus maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden määrärahan käytön tavoitteisiin (kts. valtioneuvoston asetus 5/2021)

2. HANKKEEN TOTEUTTAMINEN

- a. Kuvaa hankkeen toteutuksen organisointi
- b. Kuvaa hankkeen viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma

3. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

- a. Kuvaa toimintaan tai hankkeeseen osallistuvien henkilöiden asiantuntemus ja soveltuvuus hankkeen toteutukseen
- b. Kuvaa hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden asiantuntemus sekä työnjako ja soveltuvuus hankkeen toteutukseen

4. HANKKEEN TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS

- a. Kuvaa odotettavissa olevat tulokset ja ratkaisut
- b. Kuvaa hankkeen avulla tavoiteltavat suorat tai välilliset ilmastovaikutukset sekä niiden aikajänne
- c. Kuvaa hankkeen arvioidut talous- ja työllisyysvaikutukset, muut sosiaaliset vaikutukset (ml. oikeudenmukaisuus) sekä ympäristövaikutukset (ml. vesistövaikutukset, monimuotoisuus)

5. SUUNNITELMA TOIMINNAN TAI HANKKEEN TULOSTEN VIEMISESTÄ KÄYTÄNTÖÖN.

- a. Kuvaa mitä vaikutuksia käytännön toimintaan hankkeesta seuraa
- b. Kuvaa miten hankkeen tulokset viedään käytäntöön

6. HANKKEEN KOKONAISBUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA, SISÄLTÄEN HANKKEEN KAIKKI RAHOITUSLÄHTEET

- a. Kuvaa hankkeen kokonaisbudjetti, rahoitussuunnitelma ja kaikki rahoituslähteet. Budjetti tulee olla esitettynä vain hyväksyttävillä kustannuksilla ja alv-eriteltynä toimijoittain niin, että suunnitelmasta käy ilmi, mikäli alv jää rahoitusta hakevan toimijan lopulliseksi kustannukseksi.

EI MERKITTÄVÄÄ HAITTAA (DNSH) –PERIAATE

Ote Euroopan Komission tiedonannosta ”Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti”. Asiakirja löytyy kokonaisuudessaan [täältä](#) (2021/C 58/01).

Jäsenvaltion on osoitettava, että niiden suunnitelmiin sisältyvät toimenpiteet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaiset. Komissio on laatinut tätä varten ns. haitantarkistuslistan, jonka tarkoituksena on helpottaa elpymis- ja palautumissuunnitelmiin liittyvien arviointien laatimista ja periaatteen noudattamisen osoittamista. Jäsenvaltioiden on käytettävä tarkistuslistaa analyysinsa tukena sen osoittamiseen, miten kukin toimenpide täyttää ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen edellytykset. Komissio käyttää näitä tietoja arvioidessaan elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa vahvistettujen kriteerien mukaisesti, onko kukin elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpide ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukainen ja millä tavoin.

Jokaisen Suomen kestävän kasvun ohjelmasta rahoitettavan hankkeen on täytettävä ns ”Ei merkittävää haittaa”- vaatimukset. EUn elpymisvälineessä (Recovery and Resilience Facility, RRF) on vaatimus siitä, että mitkään toimenpiteet eivät saa aiheuttaa ympäristölle merkittävää haittaa. Lisäksi ”ei merkittävää haittaa” teknisessä ohjeistuksessa (2021/C58/01) määritellään ns. eksluusiolista, joka määrittelee hankkeissa kiellettäviä toimia. Kyseiset toimet on listattu liitteen lopussa.

Taloudellisen toiminnan katsotaan aiheuttavan merkittävää haittaa:

- a) ilmastomuutoksen hillinnälle,
 - jos kyseinen toiminta aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä;
- b) ilmastomuutokseen sopeutumiselle,
 - jos kyseinen toiminta lisää nykyisen ilmaston ja odotettavissa olevan tulevan ilmaston haitallista vaikutusta kyseiseen toimintaan tai ihmisiin, luontoon tai omaisuuteen;
- c) vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, jos kyseinen toiminta heikentää
 - vesimuodostumien hyvää tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia, mukaan lukien pintavedet ja pohjavedet; tai
 - merivesien osalta ympäristön hyvää tilaa;
- d) kiertotaloudelle, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, jos
 - kyseinen toiminta aiheuttaa huomattavaa tehottomuutta materiaalien käytössä tai luonnonvarojen suorassa tai epäsuorassa käytössä; tai
 - kyseinen toiminta lisää merkittävästi jätteen syntymistä, polttamista tai hävittämistä; tai
 - jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa merkittävää ja pitkäaikaista haittaa ympäristölle;
- e) ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle,
 - jos toiminta lisää merkittävästi ilmaan, veteen tai maaperään kohdistuvia epäpuhtauspäästöjä verrattuna tilanteeseen ennen toiminnan aloittamista; tai
- f) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle, jos kyseinen toiminta
 - merkittävästi heikentää ekosysteemien hyvää tilaa ja sietokykyä; tai
 - heikentää luontotyyppien ja lajien suojelutilannetta, mukaan lukien Euroopan unionin edun kannalta merkittävät luontotyytit ja lajit.

Hakuvaiheessa hakijalta edellytetään itsearviointia periaatteen toteutumisesta hankkeessa. Tarkistuslista perustuu seuraavaan päättelykaavaan.

VAIHE 1: Kuuden ympäristötavoitteen tarkastelu arviointia edellyttävien määrittämiseksi

Hakijaa pyydetään täyttämään ensin tarkistuslistan osa 1 ja määrittämään sen avulla, mitkä kuudesta ympäristötavoitteesta edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia. Alustava yleisarviointi helpottaa jäsenvaltioiden arviointityötä, kun ensin selvitetään, mitkä ympäristötavoitteet edellyttävät yksityiskohtaista haitta-arviointia ja minkä tavoitteiden osalta riittää yksinkertaistettu lähestymistapa.

TARKISTUSLISTAN OSA 1

Mitä seuraavista ympäristötavoitteista edellyttävät toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia?	Kyllä	Ei	Perustelu, jos valittu "ei"
Ilmastonmuutoksen hillitseminen			
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen			
Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu			
Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisyminen ja vähentäminen			
Ilman, veden tai maaperän pilaantumisen ehkäisyminen ja vähentäminen			
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen			

Jos vastaus on ei, perustellaan oikeanpuoleiseen sarakkeeseen lyhyesti, miksi kyseinen ympäristötavoite ei edellytä toimenpiteen yksityiskohtaista haitta-arviointia. Perusteluissa on mainittava, mihin seuraavista tapauksista se pohjautuu:

- Toimenpiteellä ei ole ennakoitavissa olevaa vaikutusta tähän ympäristötavoitteeseen tai vaikutus on merkityksetön, kun otetaan huomioon toimenpiteen luonne ja sen suorat ja ensisijaiset epäsuorat vaikutukset sen elinkaaren aikana, joten sen katsotaan olevan "ei merkittävää haittaa" -periaatteen mukainen tämän tavoitteen osalta;
- Toimenpide "edistää merkittävästi" jotakin ympäristötavoitetta luokitusjärjestelmäasetuksessa tarkoitetulla tavalla, joten sen katsotaan olevan "ei merkittävää haittaa" -periaatteen mukainen tämän tavoitteen osalta.

Jos vastaus on kyllä, on kyseisten ympäristötavoitteiden osalta tehtävä yksityiskohtainen haitta-arviointi (vaihe 2).

VAIHE 2: Yksityiskohtainen haitta-arviointi niiden ympäristötavoitteiden osalta, jotka sitä edellyttävät

Toisessa vaiheessa hakijaa kehoitetaan käyttämään tarkistuslistan osaa 2 tehdäkseen kustakin elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteestä yksityiskohtaisen haitta-arvioinnin niiden ympäristötavoitteiden osalta, joiden kohdalla on vaiheessa 1 valittu "kyllä". Tarkistuslistan osaan 2 on koottu haitta-arvioinnin oikeudellisia vaatimuksia vastaavat kysymykset kaikkien kuuden ympäristötavoitteen osalta. Suunnitelmaan sisällytettävien toimenpiteiden on oltava "ei merkittävää haittaa" -periaatteen mukaisia. Näin ollen kaikkiin tarkistuslistan osassa 2 esitettyihin kysymyksiin on vastattava "ei" osoitukseksi siitä, että toimenpiteestä ei aiheudu merkittävää haittaa kyseiselle ympäristötavoitteelle.

TARKISTUSLISTAN OSA 2 – Esimerkkinä ympäristötavoite ”ilmastonmuutoksen hillitseminen”

Kysymykset	Ei	Yksityiskohtaiset perustelut
Ilmastonmuutoksen hillitseminen		
Odotetaanko toimenpiteen johtavan merkittäviin kasvihuonekaasupäätöihin?		

Hakijan olisi vahvistettava, että vastaus on ”ei”, ja perusteltava vastauksensa yksityiskohtaisesti oikeanpuoleisessa sarakkeessa.

Jäsenvaltioita pyydetään tarvittaessa toimittamaan täydentäviä arviointoja ja/tai asiakirjoja kohdenneustusti ja rajoitetussa määrin, jos se on tarpeen niiden antamien vastausten perustelemiseksi tarkemmin.

Jos jäsenvaltiot eivät pysty esittämään riittävän yksityiskohtaisia perusteluja, komissio voi katsoa, että toimenpiteestä saattaa aiheutua merkittävää haittaa joillekin kuudesta ympäristötavoitteesta.

Kaikkia RRF-hakuja koskee yhteisesti määritelty ”ei merkittävää haittaa” teknisen ohjeistukseen (2021/C58/01) liittyvä eksklusiolista, jonka perusteella kiellettyjä toimia ovat:

- 1) Toimet jotka liittyvät fossiilisiin polttoaineisiin, mukaan lukien jalostus ja jatkokäyttö
 - Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.
- 2) EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvat toimet, joiden seurauksena arvioidut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita sovellettavaa vertailuarvoa
 - Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, olisi annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toimintoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.
- 3) Kaatopaikkoihin, polttolaitoksiin ja mekaanisiin biologisiin käsittelylaitoksiin liittyvät toimet
 - Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.
 - Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.
- 4) Toimet, joissa jätteiden pitkäaikainen loppusijoittaminen voi aiheuttaa haittaa ympäristölle.

DNSH-kysymysten vastausohjeita ja -esimerkkejä löytyy dokumentista 2021/C 58/01:
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218(01)&from=EN)

Suomen ympäristökeskuksen tuottama ohje DNSH-kriteeristön tarkastelun avuksi " Ohjeita EU-rahoituksen vaatiman "ei merkittävää haittaa" -periaatteen soveltamisesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeissa": [https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ohjeita_EUrahoituksen_vaatiman_ei_merkit\(62387\)](https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ohjeita_EUrahoituksen_vaatiman_ei_merkit(62387))

Kestävän kasvun ohjelman valmistelun aikana laadittuihin toimenpidekohtaisiin DNSH-ennakkoarviointeihin voi tutustua Suomen kestävän kasvun ohjelman dokumentin liitteessä 3: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163176>

 **Nappaa
hiilestä
kiinni**

**MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT**